(ZEITUNGSDRUCK)

Рік II. ч. 2[illegible] [illegible]етвер, 13. листопада 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ:
Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ:
Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і за кордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Розбиття кінної дивізії під Тулою

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 12. 11. Головне Командування Німецьких Збройних Сил повідомляє:

На Кримі осягнули німецькі і румунські війська, серед важких боїв підчас переслідування, побережжя на південь від Керчу. Летунство продовжувало з добрим вислідом бомбардування пристаней Севастополя, Керчу і Анапи.

В області на південь від Тули розбили піхотні та танкові частини окружним наступом совітську кінну дивізію, взяли численних полонених і добули 91 гармат та інший воєнний матеріял.

Спільну спробу вилому з Петербурга розбила оборона німецьких військ серед дуже важких кривавих втрат для ворога, при чому з 17 наступаючих танків знищено 11, з цього 7 найважчих.

Боєві і ловецькі ескадри атакували успішно запільні комунікаційні шляхи та летовища ворога на цілому фронті; вони знищили велику кількість поїздів та завдали поважні шкоди совітському летунству. Москву бомбардовано вдень і вночі розривними та запальними бомбами. Цільні бомби спричинили важкі шкоди в залізничих спорудах. Дальші нічні налети були спрямовані на зброєві фабрики в Горкім.

В морських областях біля Англії поцілено бомбою минулої ночі великий торговельний корабель на схід від Ловестофту. На берегах Каналу зістрілила протилетунська артилерія 6 літаків з англійської ловецької ескадри. Повітряних налетів над Німеччиною не було.

Мурманська залізниця під наглядом німецько-фінських повітряних сил

БЕРЛІН. — Німецькі і фінські літаки мають вже від давна важну мурманську залізницю совітів під постійною контролею і поперервали рейки в різних місцях бомбовими поцілами. В цей спосіб заподіяно большевикам кількакратно тяжкі матеріяльні шкоди.

Фінські ловецькі літаки поцілили льокомотиву транспортового поїзду (яких 30 вагонів) на відтинку цього залізничого шляху та унерухомили її. Також поцілено льокомотиву другого поїзду в низинному налеті знищивши її. Дві інші льокомотиви, що мали заступити згадані, які большевики вислали на місце катастрофи, знищили фінські літаки вже в дорозі.

Одна фінська ескадра знищила в цей спосіб протягом тижня 12 совітських льокомотив.

—о—

Гол про переговори з Англією

БЕРЛІН. — Державний секретар Кордель Гол та майор Етлі переговорювали в справі домагань поставлених Злученими Державами до Англії. Вони зясовуються у трьох точках. Точка перша вимагає права користання усіми англійськими морськими базами підчас і після війни. Друга точка вимагає уневажнення оттавського договору та зрівнання Злучених Держав з Англією в митах англійської імперії. Врешті третя точка вимагає зречення Англії з дотеперішнього кавчукового та цинового монополю та щоб до проводу кавчукового і цинового картелю увійшли представники Злучених Держав, рівнорядно поруч англійців. Небаром після цього майор Етлі попращався на пресовій конференції не даючи ніяких прилюдних вияснень. На тій самій пресовій конференції поставлено після відходу майора Етлі питання Голові, чи англійський уряд дав уже відповідь на ці пропозиції Злучених Держав. Кордель Гол відповів, що пропозиції Злучених Держав щодо англійських реваншів за американські арендні й позичкові достави в Англії в останній стадії переговорів, але не можна сказати, чи ця відповідь буде притакуюча та задовільна.

Невдоволення австралійського уряду

РИМ. — Як довідується з відповідного джерела шангайський кореспондент „Коріере делля Серра", підчас останнього засідання австралійського уряду у Кенбері, з якому брав участь і Даф Купер, дійшло до драматичної сцени: один з міністрів спитав в гострій формі представника англійського уряду, як довго мусітимуть ще австралійські вояки гинути для Лондону, який, заслонюючись тим, що з англ. островів не можна відтягнути ніяких військ, уживає для свого ведення війни майже виключно домініяльних частин. В гарячій дискусії, яка розгорнулася з приводу цього, впала і така заява, що в Австралії панує поважна нехіть кавказьких плянів Лондону, яких переведення будуть мусіти підниматися знову виключно війська з домінїй.

Фінська відповідь Злученим Державам

БЕРЛІН. — Фінський міністер торговлі вислав до Ню Йорку телеграму, у якій заявляє: „Боротьба Фінляндії проти Сов. Союзу обоснована єдино і виключно проблемою безпеки". Ця телеграма це відповідь одній групі у Злуч. Державах, якої організація має на меті підтримувати співпрацю Фінляндії з Америкою і яка тому просила вияснень щодо становища Фінляндії.

—о—

Кремль без господарів

Над Кремлем, де сидів найстрашніший опир, що стільки літ висмоктував із мільйонів жертв неповинну кров, уже не світить пятираменна зірка, як ознака влади жидокомуни над світом. Вона кидала електричне сяйво з того місця, де колись виднів царський орел, аж нараз погасла і саме тієї ночі, як над Москвою появилися перший раз німецькі літаки.

Все зміняється на світі. Навіть Кремль — оця твердиня колишніх самодержців — залишився без господарів. А прецінь ще так недавно кровожадний сатрап, Сталін, погрожував з цього Кремлю не лише Европі, але й цілому світові, надіючись зробити Москву столицею нового Джінґіс Хана а Кремль святинею жидо-комуни цілої земської кулі. Тепер ці таємничі кремлівські мури, що затямили часи кривавого Івана Грозного та ще кривавіших: Дзержинського і Сталіна, дрижать в основах від вибухів німецьких бомб і важких гарматніх стрілен.

Москва перестала бути столицею. Нова столиця, Самара (по большевицьки Куйбишев) положена ледве 200 км. від Уралу. Тож азіят Сталін „перепроваджується" туди, ближче до Азії, бо лише там міг би ще знайти місце на своє ханство — де б нещасні раби могли величати кровожадного нелюда, співаючи йому пісні слави та вдяки. Тому і нова столиця Сталіна, Самара, тільки тимчасова. Сяк чи так він мабуть відійде разом з рештками своїх орд туди ще далі, на схід; відплине разом з тією язвою жидо-комуни, що несла загладу світові, аж там, де колись відпливала татарська навала після того, як зруйнувала цвітучі землі заходу, країни культури і сонця. Вже йому не піднестися від цього удару, вже не воскресити ні слави, ні сили. Його ратники як не за дротами по таборах, то борсаються останками сил. Нових кадр і так немає з чого дуже поповнювати, бо з загальної кількости 185 міл. душ приблизно половина — коло 90 міл. — відпала разом з европейськими теренами найбагатшої землі.

А всеж таки Сталін, залишаючи Москву, не забув і про комуністичного бонзу — Леніна. Цю мумію зняли з мавзолею, що на Червоній площі перед Кремлем і також повезли до Самари. Але виявилося, що труп Леніна, як і ввесь його твір — Совітський Союз — у дуже поганому стані. Зітлів і почав розпадатися. Треба було на дорогу дати чимало желятинових інекцій, щоб дорешти не розсипався.

Разом із мертвим Леніном та напів живим зі страху Сталіном залишили Москву і всі ці світові пройдисвіти — члени III Комуністичного Інтернаціоналу та загалом жидівня. Ця зграя паліїв довго несла цілому світові політичний розбрат, моральний розклад, безбожництво і комуністичне трійло, плянуючи й переводячи замахи на небажаних собі провідних осіб за кордоном, видаючи накази до державних переворотів та закликуючи світ до революції.

І плачуть мури Кремлю, насичені кровю, бачучи загибіль своїх володарів. Гине кривава слава, гасне пятираменна зоря, якою

жидо-комуна вбиралася ощасливити людство, а самий комунізм — витвір московсько-татарсько-азійської духовости, приневолений вертатися туди, де він і народився: в Азію..»

Втеча з европейського континенту фізичного трупа Леніна і політичного, Сталіна, й решти московсько-інтернаціонального колективу пророчисто свідчить про те, що для большевиків вибила остання година, та що для народів, підбитих і неволених нова доба не за горами.

ДК.

Основи нашого господарства

Безліч разів переїзджаючи Італію поїздом, автом, чи на мулі мандруючи італійськими селами в далекі прогульки, — завсіди цікавило нас господарство цієї країни. Всі знаємо, що Італія — країна гориста й там кожніський скравок землі мусить бути старанно управлюваний. Нераз бачили ми, як на скравку землі, як на вузенькій смужці-стежечці італієць управляв усяку ужиточну городовину, яку він мав і на продаж і для себе в хаті. Це вміння й охота використати кожний кусник урожайної землі, або зробити його урожайним — поширилось в Італії за останні роки за почином практичної пропаганди уряду та ревної праці кадрів агрономів. Розуміється, що італійський селянин був і є похопний до цього, а тепер він їде ще й у Німеччину на практику господарки й тому господарський стан Італії поправляється з року на рік.

У нас, у недержавному народі, ця справа при великих зусиллях ішла пиняво; в останні роки до війни стан дещо поправився. Тепер справа нашого господарства, беручи й війну під увагу, знову поправляється. Може якраз саме тому, що війна, господарі примушені тягнути із землі як найбільше користи, щоб можна краще вижити. До поправи, до зміцнення і збагачення нашого господарського стану причиняються у першу чергу: рільничі, господарські школи і школи господинь. Ці виховно-господарські установи є основою нашого господарства.

В Сяноці є одна й друга така школа. Цими днями, при осінній хмарній погоді, вибрались ми відвідати „Прилюдну однорічну рільничу школу з українською мовою навчання". Директором цієї школи є відомий у нас економіст, лікар ветер. д-р Михайло Холевчук. Ця школа приміщується у міському маєтку м. Сянока. Цим маєтком від весни 1940 р. управляє інж. Степан Шаргун. Сам маєток має 28 гектарів доброї, управної землі в однім кусні, в тому біля хати прегарний город 1 га, під полеву культуру, городовину. Цей маєток, що був дуже занедбаний і треба було починати від ремонту вікон у хаті, при власних фондах і зусиллях управи успішно розвивається. Перебудовують зі стайні шпихлір: нову обору для свиней, які купує Окружний Союз Кооператив і тут, у школі, їх догодовують на заріз, — і то обора з піччю й кітлом до варення картопель свиням; уліпшують стайні для коней, для коров. Мають уже дві пари коней, пять коров; мають крілики-ангори, що є дуже цінні задля своєї вовни; беруться й за будову прачкарні.

Ходимо по обійстю, по городі. Бачимо тут і морви. Через садибу перепливає гірський, чистий струмок, так, що є тут і став, а в ньому дрібна риба. За цей рік на городі посаджено 60.000 розсад усякої капусти, 5.000 корчів помідорів, 0,75 гектара огірків. Придбали 6.000 щеп, яблуні, черешні, сливи, — усі для селян, які ці щепи купують для себе.

Управа маєтку задумує: 1) урухомити шовкопрядку, 2) розвести фарму курей, 3) плекання бобрів, 4) завести расу червоних коров.

Як бачимо, рільнича школа може тут із успіхом існувати і розвиватись. До організації цієї школи причинились: філія „Сільського Господаря" у Сяноці, висуваючи проєкт, Лемківський Союз Кооператив та Український Допомоговий Комітет у Сяноці. Їх заходи в організуванні цієї рільничої школи пішли з успіхом завдяки старості, д-рові Шарові і шкільному радникові Губерові.

Усіх місць є у школі на 36 учнів і декілька місць є ще вільних. Усі ученики здорові та рухливі, походять із селянських родин, один із учительської родини, з сяніцького повіту, а ще мають прибути з прилученого повіту Лісько.

Кімнати, що в них живуть ученики, чисті й сонячні. Ліжка й інша обстановка, скромні, але нові та гарно викінчені. Кляса, де відбуваються виклади — а поза навчанням, застилаючи зумисно до цього пристосованими паперами столи, це їдальня! — простірна, ясна. І тут уся обстановка нова та привітна.

Школа почала навчання 14 жовтня ц. р., яке відбувається до полудня, а по полудні практичні вправи. Учительські сили, крім згаданих — директора школи та управителя маєтку, є: інж. Гаврило Гордієнко, інж. Юрій Чертежинський, інж. Михайло Панашій.

Ця рільнича школа має незвичайно велике практично-виховне значіння. Зважте, що вона находиться на межі: Лемківщина — Бойківщина і це значіння буде набирати своєї вартости. Ученики присвоюють собі культуру господарства, навчаться раціонально господарити, а не дрібним, карловатим способом. При тому навчаться управляти й городовину, якої наші *селяни* і не знають як її і що управляти, і не знають споживати її, хоч вона має велике значіння для фізичного розвитку народу. Тим більше, що цей маєток, де приміщена школа, може управляти городовину на широку мірку, бо в місті має на неї збут. Дальше: сяніцька школа господинь, що тут при управі працюючи, переводить практичну науку, — причиниться через своїх учениць до уміння використовувати городовину в куховарстві.

І ще одно, чи не найважливіше: наше село через своїх синів у цій школі — і таких інших школах — освоїться з машинами. Управа маєтку вже придбала нові машини: копачку, жниварку, косярку, культиватори — й інші машини набуватиме. Освоїти нашого селянина з машиною у господарстві — це дуже важлива місія. Коли наш селянин навчиться орудувати машиною, привикне до неї, — тоді напевне зрозуміє й оцінить її вартість, тоді наш господарський стан дорівняє такому станові в Німеччині чи в інших країнах зах. Европи.

Приглянувшись докладно цій школі і змірувавши всі сторінки її стану, приходимо до висновку, що рільнича школа в Сяноці розвивається з успіхом. Нам насувається скромна думка: чи не підшукати б під цю школу іншого і кращого будинку, щоб не треба переводити коштовних ремонтів. А при цьому, можна б тоді завести й середню господарську школу.

М. Островерха,

Лондон про положення Петербурга

ЛІЗАБОН. — Те, що німецькі й фінські війська до решти відтяли Петербург біля Тихвіну, це для них велика стратегічна перемога — заявила лондонська інформаційна служба. — Мало надій на відтяження совітів у Петербурзі та в Мурманську та придбання знову Мурманської залізниці для приобіцяної допомоги. Відпав також майже зовсім шлях для транспортів з Архангельська через Вологду до Москви.

Осяги летунства на Сході

БЕРЛІН. — У дні 10 листопада були знову ціллю сильних налетів німецьких літаків споруди в твердині та пристані Севастополя. В уладженнях пристані і сумежних дільницях міста спричинено великі знищення і чимало велетенських пожеж. Того самого дня бомбардовано завзято переповнене військами місто Керч. В скупчення совітських військ скинено велику кількість розривних і запальних бомб, від чого були поважні втрати в людях і матеріялі. Біля берегів Криму ушкоджено 3 совітські пароплави. На середньому відтинку фронту встрявали сильні ескадри боєвих та спадних літаків в бої з метою підтримати сухопутні війська, при чому бомбами знищено 12 совітських танків та понад 150 авт. У пляновому бомбардуванню залізничих ліній на всьому східньому фронті знищили німецькі боєві літаки 10 листопада 8 поїздів і 7 льокомотив зовсім та ушкодили 44 чергові поїзди і 4 льокомотиви.

Бівербрук промовляв до робітників зброєневого промислу

БЕЛЬФАСТ. — „Найправдоподібніше мають німці сьогодні 100 тисяч гармат, або й більше. Ніколи досі не було у світі такого велетенського нагромадження гармат, навіть у руках усіх народів світу разом. Мають німці й велику кількість повзів та великі гидропляни. Всі ці гармати спрямовані на Англію. Будьте переконані, що скорше чи пізніше цих 100 тисяч гармат вжиють проти нас" — ось що сказав лорд Бівербрук у своїй великій промові до робітників зброєвого промислу в Менчестер. На тему зброєвих та матеріялових достав для совітів заявив лорд зокрема, що Черчіль приобіцяв Сталінові величезну кількість алюмінія, хоч Англія сама не має доволі цього мінералу.

Як затонув великий совітський транспортовець

БУКАРЕШТ. — Окремий звіт румунської фльоти подає, як румунський підводний човен затопив совітський транспортовець містоти 12.000 тон. Підводний човен „Дельфін" стрінув на кримських водах, кілька миль на південний захід від Ялти, совітський конвойований транспорт, що випливав саме з пристані. Командант націлився на найбільший пароплав конвою. Пароплав, діставши торпедою, розломився хвилину після вибуху на дві частини і негайно затонув. З вибуху догадуються, що він був навантажений муніцією, яку большевики хотіли врятувати. Інші транспортовці завернули негайно після цього до пристані, при чому воєнні кораблі переслідували без успіху 8 годин цей румунський підводний човен. Звіт підчеркує, що перша торпеда цього підводного човна принесла Румунії першу велику перемогу у тому роді зброї, яка мабуть не буде й останньою.

Посол Злучених Держав у Софії

СОФІЯ. — В понеділок прибув зі своєю родиною до Софії американський посол у Совітах, Лоренц Штайнгардт, що їде тепер до Злуч. Держав. Посол задумує задержатися два дні в болгарській столиці та опісля відїхати через Лісабон до Вашинґтону. Літвінов-Фінкельштайн, новопризначений совітський посол у Вашинґтоні, що відїхав разом із Штайнгардтом, відлучився після лету зі Самари до Тегерану в іранській столиці від свого оточення, бо бачить себе приневоленим доїхати до Вашинґтону ще більше окружною дорогою, ніж Штайнгардт.

Англійці обстрілюють населення

ПАРИЖ. — Паризька преса повідомляє знову про напади англійських летунів на французьке цивільне населення в смузі Каналу. Як це вже й давніше бувало, один англійський летун обстріляв зі скоростріла цивільні особи в околиці Бержо та ранив при цьому важко 14-літнього хлопчину і 15-літню дівчинку. Інший англійський літак заатакував скорострільним вогнем рибальський човен на ловлі оселедців біля Трепор, поранивши кількох риболовів.

...начіння Донецького басейну

Донецька заглибина т. зв. Донбас, яку ...р зайняли німецькі війська — це найбагатша провінція не тільки України, але ...лого СРСР.

Вугляні терени тягнуться там приблизно 370 кілометрів зі сходу на захід, 160 км. ...иною аж до місця, де Донець вливається до Дону. Найновіші досліди виказують, що вони сягають аж під Київ і до Каспійського Моря. В західній частині цього ...ну вугілля сухе, по середині товсте, ...ході антрацит.

...агальну скількість вугілля в Донбасі ...ють на 90.000.000.000 тон. Значіння ...су є тим більше, що в безпосередній ...від нього, на промірі 200 до 300 кілометрів є також поклади залізної і манганової руди, і це було причиною розро... Донбасу у найбільший промисловий ...

...ростом продукції у Донбасі розви... там машинобудівельна та хемічна ...ловість, а його важка промисловість ...на першому місці в цілому СРСР. До...нбасу веде також нафтопровід від Каспійського Моря, на північ від Баку.

...Побіч вугілля, заліза і мангану, Донбас ...є і поважні зложжя поташевої солі, ...уті, олова, цинку та ґіпсу. Подибується ...рібло та золото. Внаслідок д. сильної індустріялізації, Донбас найгустіше заселений з цілої України, бо на поверхні 22 280 ...адр. кілометрів живе там понад 3 міліони людей, з того два міліони по містах, один по селах. Центром і найбільшим містом Донбасу є Юзівка (Сталіно), що начислює 280.000 мешканців, дальше Луганськ (Ворошиловград) 119.000 мешканців, Макіївка 100.000 мешканців. Найбільшою пристанню, що обслуговує Донбас, є Ростів над Доном з населенням понад пів міліона. Наплив населення до Донбасу заедно збільшувався, напливало там багацько неукраїнців, а тому лише незначно більше як половина населення, це українці; москалів там вже майже третина. Та це все переводили большевики пляново, врешті й за царської Росії роблено все, щоб тільки населення України по змозі якнайбільше перемішати. Тепер вже большевики використали індустріялізацію як засіб винародовлення українців, зглядно перемішання. Це були їх методи для створення „совітського" народу, однієї совітської маси. Загалом — якоїсь мішаної півлюдини без душі і волі а навіть без національного почуття та рідної мови. Саме Донбас уважали за такий, що найкраще надається до цього. А проте таки не дали ради. Народ жив і жити буде. Знає хто він, та чому в неволі, на цій найбагатшій землі. Тепер коли не стало жидо-комуни і надходять нові часи, прийде і перепродження Донбасу. Врешті відплинуть ті, що найшли, а залишаться ті, що з тієї землі, що приросли до неї.

—о—

УДАР НІМЕЦЬКОГО ЛЕТУНСТВА В СЕРЦЕ БРИТ. ВОЄННОГО ПРОМИСЛУ.

БЕРЛІН. — Німецькі летунські сили з успіхом поцілили вчора бомбами важкого калібру одну гуту на схід від Устон. У той спосіб німецькі бойові літаки заатакували найважніший промисловий осередок на британському східньому побережжі, близ скруги Тайн, що простягається довкола Мидлесберн. Цей промисловий осередок займає своєю продукцією заліза і сталі в 25 гутах на чолі загальної продукції важкого промислу Великобританії. Само Устон це щоправда менше місто з 31.000 мешканців, але на схід від нього є гута Редкар, яку зачисляють до найвизначніших гут Великобританії. Вона може випродукувати коло двох мільйонів тон заліза, це є пята частина загального потенціялу цілої Англії.

ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКА ПОМІЧ ДЛЯ СОВІТІВ — „ГАРНИЙ ЖЕСТ".

НЮ-ЙОРК. Сенатор Джонсон заявив у „Уерлд Телеґрам", що позичка Північної Америка для Совітського Союзу не є нічим іншим, як „гарним жестом". Злучені Держави могли би перевести підмогу найскорше в одному або в двох роках. Сенатор критикує завзяття про поміч Злучених Держав для Совітів, пригадуючи гратуляційну телеграму Рузвелта до Калініна з нагоди роковин революції в Совітському Союзі. Ця революція є початком найбільше кривавого і насильного панування в історії.

НАКАЗ ВИЇЗДУ ДЛЯ ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ У КИТАЮ.

ШАНГАЙ. — Евакуаційний наказ для північно-американських військ в Китаю надійшов тут у понеділок. Так говорять в добре поінформованих кругах. Евакуація, що торкається 1200 північно-американських вояків, мала б бути можлива в найкоротшому часі. Довідуються, що стаціоновані в Пекіні і в Тієнтсіні північно-американські вояки прибудуть наперед до Шангаю, а звідти відійдуть збірними транспортами до Злучених Держав Північної Америки. Ева... в Пекіні й у Тієнціні північно-американські британські та союзні круги в Шангаю, що пішли за радою повoлі покинути місто. — При корабельних урядах видно великі збіговища, але вони переводять тільки короткo-реченцеві вписи до книг.

—о—

Успішний наступ у цілковито заболоченому терені

БЕРЛІН. — На середущому відтинку ...днього фронту атакували дня 10. 11. на ...ому відтинку дві німецькі дивізії совіт...і становища. Німецький удар прийшов ...совітських сил так несподівано, що ...з поспіхом відступили з цілковито ...болоченого терену і щойно виминаючи ...рямі на деякі місцевості, — ставили ...тий опір. Німецькі війська перейшли ...к і тут до наступу на большевиків і ...ли цей опір. Совіти викликали посил...і пробували у протинаступі спинити ...ій похід. Без огляду на те і те, що ...цевики вжили і човнів на одній ріц..., ...цькі війська відбили всі большевицькі ...ди проти них з великими кривавими ...тами для ворога. При тому взяли в полон 1000 совітських вояків і здобули 30 гармат та 50 важких штук піхотної зброї і те все в одному дні.

УДАРНИЙ ВІДДІЛ ЗРИВАЄ СОВІТСЬКІ ЗАБОРОЛА.

БЕРЛІН. — Один ударний відділ СС. вдерся на одному відтинку фронту під окруженим Петербургом у совітські становища. В сміливому рукопашному бої здобуто 14 заборол і розбудовані полеві становища. Укріплені заборола знищено вибуховими матеріялами. В завзятому бою большевики втратили 40—50 убитих. Німецький ударний відділ вернувся після того смілого вчинку без ніяких втрат.

...ИЙ КОСАЧ. 14)

Рубікон Хмельницького

...а похмурими баштами ґеданського ар...алу зійшла заря, замерехтіла й пога... Антарес увійшов у дім Козорога. Це ...увало славу, фортуну, амор.

...нженер Левассер де Боплан замкнув ... Кругом ніч. По вчерашній оказії, а ці ...траплялись часто в Гедануми, ще ...ала гоюа, хоч і звична до бенкетів за ...цять літ побуту у пяній республиці.

...слава, фортуна, амор...

...смажні були роки служби у двох Ваз..., поширяли своє володіння на південь. ...ер немало причинився до того, щоб ...снити сон варшавських володарів про ...рію від моря до моря. Правда, до мо...було ще далеко, але козацька вольниця ...країни аж до Буджака приборкані, уговк... заковані могутніми фортецями й го...ми, що їх самий будував. Але Іоса de... зазначені на Бопланової карті білими ...ами кишіли від збігців із-під ярма ...олеянт", раз-у-раз спорхувала в тирсі ...а і дикий свист вітру важко було від...ти від посвисту ватаг, що тинялися ...ми, готові засвітити пожежею бунту ...бину ніч.

...евтомною вартою стояв на окраїнах ...посполитої наново відбудований Кодак ... де поляг колись Бопланів земляк, ко...ий Маріон. Але „що людськими руками збудоване, те людськими руками збурене може бути.."

Хто це сказав колись?..

Боплан, сидячи у вигідному кріслі, пробував серед цієї міщанської тиші, пригадати собі.

...розгром під Кумейками. Звязані козацькі вожді, Павлюк, Томиленко.., тисячі зрубаних голов. Варшава, Ринок... слотний день... дзвони у фарному костелі... король з пожовклим від гістця обличчям, закордонні резиденти... хряск ламаних костей... посвист катівської сокири... варшавська, безжурна юрба... бенкет і голос пяного гетьмана польного: ніколи вже Русь не підведеться!...

І кілька років після того, коли за його, королівського інженера, плянами виросла знов горда фортеця над степами, Конецпольський запросив козацьку старшину оглянути бастіони й машинерію підемних мостів. Дивились похмуро, мовчали, сопіли. І тільки один голос, глумливий та зловісний озвався по латині серед тиші: „..людськими руками зруйноване може бути..."

Боплан стрепенувся. Та це ж був голос колишнього військового писаря, що підписав видачу Павла Бута й Томиленка, сотника чигиринського полку, Богдана Зиновія Габданка-Хмельницького...

Ні, ця слава, за шкварного поліття січей, бунтів і втихомирювань здобута, легка була, глиняна, непевна. Як і все там — у цій непевній, несамовитій країні, де все дише ненавистю, ворохобнею й зрадою. Добре вчинив, покидаючи цей край. Нехай самі заходяться, щоб його вдержати в карбах. Нехай збирають славу. Він мав доволі її. Втомився дихати згаром воєн і ребелій. Утомився від крови, що нею муровано замки над Бористеном. Утомив його степ, що вічно шепотів, вічно змовлявся, вічно невговтувався.

Маленький король Людовик, другого року по вступленні на престіл оголосив едикт про амнестію гуґенотам-еміґрантам. Могли повертатись у батьківщину з умовиною не творити політичних ліґ. І Боплан на перший поклик рішив повернутись. Фортуна любила його. Щедрі королевята платили добре. Зміг би вже перебудувати замок дідів у Нормандії, прикупити ґрунту трохи під Руаном, щоб дожити останніх літ. Там таки спокійніше. Зберeжених держав у банках у Антверпені та в Роттердамі, ба, навіть дозволив собі приступити до спілки арматорів, що закладали нову факторію в Гоа. Хто зна, може ще й самий подався б за море, до Нової Франції, у Канаду, де клімат, як казали, подібний до українського. Що ж до амора, про який говорили зорі, то мавши славу й фортуну, легко було й амор мати.

Тільки не тут і не там, де в полумяну, жахливу ніч, під грізними, мовчазними зорями України тішився заедно із своїми панами, польськими королевенятами ...

З голосів преси

„Академія заглади світа"

В американській пресі появилася низка статтей про большевицьку роботу і про комуністичні впливи в поодиноких краях, зокрема в Америці. Журн. „Рідер'с Дайджест" — зясовуючи жахливо розкладову роботу комуністів в Америці — твердить, що цю роботу організують окремі провідники, вишколені на московському університеті Леніна. У звязку з цим, інша американська газета („Емірікен Меркері") остерігає Рузвелта і американський народ перед большевицьким союзником, що для державної зради не вагався створити навіть окрему наукову установу... „Академію Державної Зради"...

Що це таке ця академія?

В центрі Москви стоїть блок масивних будівель, відомий під назвою „Міжнароднього Університету Леніна". Тут навчається міжнародніх комуністів большевицького розкладового діла, вишколюється їх у веденні комуністичної пропаганди, влаштовуванні штрайків, у веденні шпіонажі, саботажів та громадянської війни. Ціла та діяльність — наука, окутана таємницею грубих московських мурів, що для звичайного смертельника не доступні так само, як і Кремль. Учні тієї академії по відбутому вишколі вертаються до поодиноких країв, творять там генеральні штаби комуністичної партії і ведуть безпощадну скриту війну для знищення політичного і господарського життя цих країв.

Дрібничковість і незвичайна обережність у підборі студентів Ленінського університету виказує, яке велике значіння і які великі Кремль покладав на них надії. Першенство мають обзнайомлені з індустрією або військовим ділом. Арештування і тюремні кари за партійну діяльність в інших краях були зокрема узгляднювані. Число студентів, яких комуністичні організації поодиноких країн висилали на цей університет, визначав сам Кремль. Кандидатів підбирає центральний комітет партії, на пропозицію кожночасного місцевого агента комінтерну. На кандидатів мусіло дати *свою* згоду ГПУ, згл. НКВД.

Щоби затерти за собою сліди, кандидати не виїзджають безпосередньо до Большевії, але переходять через цілу низку станиць ГПУ в поодиноких краях. Розуміється, що пороблено всі старання, щоб на цю високу школу державної зради не попав якийсь закордонний агент. Негайно по приїзді до Москви ГПУ переводить основне слідство, часті ревізії і старанно цензурує пошту.

Наука державної зради триває на Ленінському університеті два до три роки. Тому, що остаточною ціллю комуністичної роботи в усіх краях є повалення уряду та перебрання влади комуністичною партією, то вишкіл переводжувано в тому напрямі, щоб по цілому світі поширити генеральний штаб старшин, які переводили б збройні державні перевороти. При тому використовувано цілу дотеперішню практику комінтерну та аналізовано старанно всі інші фактори, так, як це робить, нпр., студент медицини при анатомії.

З Альфреда Лянґерса „Шляху до перемоги", одного важного підручника на Ленінському університеті, студенти вчилися, чому існує КП: „Все, що КП задумувала б робити, набирає свого значіння і вартости тільки тоді, якщо це спрямоване на підготову до збройного повстання. Усіх боєвиків партії треба вважати за мобілізацію мас до збройного повстання"

З комуністичного погляду ціллю кожного штрайку є не здобуття чи запевнення робітникам кращих умовин життя, тільки перервання продукції та доведення до збройних сутичок між робітниками і органами безпеки. Читаємо це виразно в урядовій програмі Лозовського „Штрайк — як війна": „Попередженням збройного повстання є генеральний штрайк. Попередженням генерального штрайку є хвиля малих. Штрайк, іншими словами — збройний конфлікт із силами капіталізму — являється найкращим революційним вихованням мас. Тому організування штрайків належить до передових завдань КП і її помічних організацій у кожній капіталістичній країні".

Окрему увагу присвячується в Ленінському університеті військовому вишколові, бо ж студентів вважається там за майбутніх командантів збройних повстань, вуличних боїв і за провідників громадянської війни в поодиноких краях. Студенти вивчають обслуговування різних типів кулеметів, споруджування барикад, вчаться стріляти з вікон і дахів. До предметів навчання належить і техніка висаджування мостів, спричинювання залізничих катастроф і т. п. В підручнику Лянґерса читаємо: „Комуністи мусять у своїх краях вступати в армію, з ціллю підкопувати дисципліну і мораль війська". Офіціяльно це називається „революційний дефетизм". В підручнику „Про громадянську війну" студент має докладні вказівки, як затягати в засідку й убивати поліцистів, захоплювати важні стратегічні осередки великих міст, використовувати неозброєних комуністичних жінок і дітей за заслону для збройних комуністичних відділів і т. п.

По теоретичному вишколі, переводили ті учні вишкіл практичний. Брали участь у щорічних тактичних вправах московського гарнізону. По закінченні цього вишколу абсольвенти переходили до поодиноких країв і почали свою „наукову" роботу, що на неї Москва видавала щорічно мільйони пограбовані з народу. Саботажі, шпіонажа, скриті вбивства, нищення народнього дорібку, непошанування законів, моральне багно — все це несли вишколені Москвою агенти в світ на погубу людства. Та нині все це вже минуло. Аж під Москву докотилася німецька збройна сила. Втік Сталін, вивтікала і ця централя злочинців, що мала знищити людство та його культуру.

Австралійський звіт

ТОКІО. Таксамо як в Анґлії так і в Австралії не вірять у можливість зберегти східньо-азійський мир, — подає кореспондент „Асаґі Шінбун" із Мельбурну. Як найцікавішу вістку у звітовому огляді сучасної австралійської політики, подає цей кореспондент — вислання окремого повновласника до Лондону — сера Ірла Пейджа. Завдання сера Ірла Пейджа краще вивінування австралійського експедиційного корпусу на Близькому Сході і справа скріплення австралійських військових сил у просторі Маляйських островів, які треба вважати, як передпілля Австралії. Сер Ірл Пейдж повинен також заініціювати співпрацю австралійської оборонної політики з політикою північно-американської маринарки, на випадок, коли війна простягнеться також на південний Тихий Океан. Проте заява нового австралійського військового міністра Корда, що Австралія не вишле ніяких дальших змоторизованих частин за кордон, каже догадуватись, що дальші транспорти військ до Маляйського простору вже будуть охоплювати змеханізованих частин. Як важну познаку стверджує кореспондент „Асаґі Шінбун" продовження побуту в Австралії віцепремієра Нової Зеляндії В. Неша. Названий часопис пояснює цю подію так, що невдовзі буде мабуть підписаний важний договір між Австралією, Новою Зеляндією та Злученими Державами.

українських бранок у час пацифікації Подніпровя. Винен був, винен був, грішний, цій дивній країні багато.

І, немов переслідуваний влізливою думкою, сивий інженер підійшов до стола, добув оправлені у шкіру рукописи свого „Опису України" й ще раз, ще раз, пристрасно, наче б надробляючи втрачений час, почав скрипіти пером, черкати, виправляти написане й писати наново...

Здавалось йому, що за вікном топчуться, збираються й радяться духи Сулими, Остряниці, Павлюка — всіх тих, кого пережив він. І Габданк-Хмельницький, учень езуїтів, той, що добірною латиною обіцяв руйнувати те, що його, вірного слуги Річипосполитої руками інженера Вільгельма Левассера де Боплана, було збудоване.

2.

Шляхом із Ельбінґа прискакала пишна, заболочена від осінньої негоди карета і спинилась біля заїзду Св. Юрія, за діршавською заставою. При допомозі гайдуків з неї виліз вельможа, огрядний, буряколиций, вщерть розтрясений далекою дорогою, що з місця почав верещати поганою німецькою мовою на господаря, а підчас того, коли його голив цирулик і лакеї натягали високі чоботи, замовляв сніданна, докладно обговорюючи кожну страву й вина. Осьде знали вже апетит маркіза Пера де Нуас, особистого секретаря королеви польської Марії Ґонзаґи де Невер, що нераз чвалував цією дорогою, за короткий час побуту своєї пані у Варшаві, до Парижа.

В пишній перуці, ввесь пропахлий перфумами та піжмами, бив власною сяйною від самоцвітів на перстенях білою рукою гайдуків і копав ногою невправного цирулика в живіт. Гнів його пройшов, коли подано нарешті трюфелі на французьку манеру, тучну качку й батерію вин угорських та райнських. Підвязав сервету над коронками і їв, кидаючи випучастими баньками гордих, сірих очей.

Себастіян Адерс, що ждав його у заїзді ще від учорашнього дня не смів сідати при ньому.

— Ти твердиш, сказав Нуае, обчімхуючи зубами качине крильце, що капітан Хмельницький нічого не втяв із кардиналом?... Коса найшла на камінь, до чорта... Кажуть, що цей Хмельницький проноза, яких мало...

— Не тільки нічого не втяв, ваша милість, але навіть до авдієнції в Пале Руаяль не був допущений, це мені доніс один із його офіцерів, нам відданий...

Адерс затирав руки, немов йому було холодно, хоч піч у світлиці тріщала.

Марків зайшовся од туку, що ряснів на його щоках.

— Не вірити, не вірити нікому! Мені в Варшаві говорили, що нікому з козаків не можна вірити. Під шкурою завсіди сидить вовк. Цю дич треба було б почвертувати. Що ж ще казав тобі цей офіцер?...

Адерс кашлянув у кулак.

— Ясне й я сам не беру всього на віру. Проте цей офіцер божиться, що Хмельницький крім радника Телліє та патера де ля Рівіери, секретаря кардиналового, нікого в Парижі не бачив. Піймав отож порядного облизня і був лютий мов тигр. Козакам у Парижі показано лише нові королівські людвисарні та гроби в соборі св. Дені...

Нуае зареготався. Він як *живого* побачив *перед* собою кардинала Мазарені і пригадав собі його слова: „Я прикидаюсь, я викручуюсь, я змягчую, я пристосовуюсь, наскільки мені це можливе, але в наглій потребі покажу, на що я здатен..." Ці слова залюбки повторювали в Парижі.

— Цей колишній лакей кардинала Колонни почуває себе тепер після здобуття Дюнкерки на верхівях могутньости. Йому щастить мов вішальникові, на Бога, але найголовніше те, що він вміє не надужити фортуни. Руками Тюренна він держить Баварію й ввесь лівий беріг Райну, гострить ножа на Швецію, бо знає, що шведами можна користатись як отруєю: трохи її помагає недужому, забагато — може вбити, купує Венецію й Геную, нацьковує італійських князів, тримає в лабетах Фридриха Нассау в Нідерляндах... до ката, хто перелічить всі ці каштани, що він їх вигрібає чужими руками з жару?..

(Далі буде)

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ЛИСТОПАД.

13. Четвер — Стахія
14. Пятниця — Косми і Дамяна

— УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЦІ в Кракові (вул. Зелена 26/9) подає до відома, що найближчі сходини членів відбудуться в четвер 13. листопада ц. р. в год. 19-ій. Гутірку веде п. Ніна Бурик на тему: „Шлях молоді в Сов. Україні". Просимо явитися точно.

— УКРАЇНЦІ ЗЕМЛЕМІРИ, що бажають повернути до Галичини і працювати як учителі мірничої школи, надішлють негайно до Українського Краєвого Комітету у Львові в. Паркова — давня Міцкевича ч. 10: — 1) точний перебіг життя і мірничої та педагогічної практики, 2) заяву, які предмети може викладати в мірничій школі, 3) точну адресу свою та установи, в якій тепер працюють. Українські часописи на еміграції проситься передрукувати.

— ДЛЯ РОДИН ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ ІЗ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ. Редакція „Нової Доби", газети для полонених українців із червоної армії, відкриває в газеті рубрику „Розшукують". Рідні тих українців, які були в червоній армії й які не мають від них вісток, можуть присилати відповідні оголошення до Редакції „Нової Доби" на адресу: Ukrainische Gefangenen-Zeitung „Nowa Doba", Berlin NW 7, Prinz-Friedrich-Karl-Strasse 1. — Українську пресу прохаємо цю вістку передрукувати.

Затемнення помешкань на терені Ген. Губернаторства обовязує від год. 16.55 до год. 7.50.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНСТВУ. Відомий з жертволюбивости на добродійні цілі промисловець інженер Т. Семаківський зголосив у нашій редакції, що п. Василь ...ричко, студ. медицини звернув до його рук допомогу в квоті 500 зол., якою не міг покористуватись для продовжування своїх студій. Цих 500 зол. складає інж. Т. Семаківський знову ж на цю саму ціль, а то — Фонд Допомоги Українському Студентству.

— НА ДОПОМОГУ українським студентам та українським полоненим склав по 100 зол. п. Ми... ...Догорецький із Люблина.

— ТАК ДБАЄ про українських студентів Делегатура в Радимні: її заходом зложили на Студентський Фонд (в золотих): збірка в церкві Зміхів за жовтень 10, збірка в церкві Святе за жовтень ...22, збірка в церкві Сосниця за жовтень 57, кооп. „Промінь" 100, збірка в церкві Заболотці за жовтень 38.55, збірка серед запрошених гостей на весіллю п. Пирога Е. з п. Савківною С. в дні 30. 9. ц. р. 46.20, збірка в церкві Забуброві за місяць жовтень 18.20, збірка в церкві Радимно за листопад 121.50, здекляровані місячні вплати міста Радимна 132.30. — Дня 29. 9. ц. р. відбувся в Радимні вечір рецитації, що на ньому виступив відомий наш рецитатор Гених-Березовський. Увесь дохід з того вечора в сумі 124 зол. призначено на Студ. Фонд.

— ГРОМАДЯНИ СОСНОВЕЦЬ зложили на Студентський Фонд (у РМ): С. Бартко 44, Е. Борис ...00, В. Борис 350, інж. В. Білинський 70, Р. Будзяк ...00, М. Демчук 55, В. Демянчук 20, В. Ґела 24, Ф. ...альперік 8, К. Горбачевський 6, Л. Грановський 8, ...Гринішак 23, інж. Р. Іваних 110, Е. Івашко 18, д-р В. Ковальчук 25, інж. К. Кизима 45, М. Королецький 3, І. Кутвицький 37, інж. Я. Кузьмик 20, інж. Ю. Лашкевич 110, Либко 4, В. Ляхоцький 33, інж. А. Маційчук-Тамарин 90, І. Миронович 9, д-р ... Мляк 40, інж. В. Несторович 33, М. Пелепейченко 90, М. Пелехатюк 18, О. Престашевський 18, М. ...ругло 120, С. Пятенко 4, м-р Б. Субтельний 180, ... Шевченко 110, Яросевич 18, Я. Рудий 5, Д. Оренчук 8, С. Шурко 5, О. Писарівська 5, Б. Стрільбицький 5, С. Копач 3, Р. Козак 2, Чернівчан 1, Шевченкова 2, Ріпко 5, Недогода 0.50, о. С. Сохоцький ..., д-р А. Кривий 10, Шкурат 1, Л. Шуровська 1, ... Килиман 2, Н. Перайферер 2, Церковна Рада Сосновець 16.39, УНО Сосновець 5.95.

— ЗАХОДОМ ДЕЛЕГАТУРИ В ПЕРЕМИШЛІ зложили на Студ. Фонд такі громади (в золотих): ...рогоїв збірка 127.04, Мацьковичі УОТ 30, Гнатковичі збірка 29.86, Вишатичі збірка 32, Гнатковичі Кооператива 50, Малковичі збірка 30.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили (в золотих): Притика Ю. 50, збірка в церкві Печегори 20, Расічинський М. 5, д-р Калин Ів. 30, Дроцик Ю., Щекоцім 4, Якубець Н., Остерфельд 3, Мойсюк М., Шурґаст (замість вінка на могилу мужа) 10, інж. Шептун, Вімпассінґ 28, Заровський Р., Ціхенав 10, Трофімчук В. 4, Сос Ю., Айхштедт 40, Миколаєнко, Каліш 37, Хелпа Іл., Остенбурґ 10, Слюка Р., Зеештадт-Росток 10, Ґерунь М., Тенцбіттель 12, Зельський Ів., Лесяв 20, Горачук М., Ліцманштадт 40, Котурбаш М., Ярошін 4, Весель Ст., Ґрац 50, Гаврилів В., Гамбурґ 5, інж. Філяс М., Торн 20, Ільницький П., Шенбрун 27, Петришин П., Каліш 40, Рощаковський, Гостинін 6, Тияра Й., Айнзідель 2, Курпяк А., Відень 10, Пайтра П., Морунґен 26, Чех Н., Каліш 80.

НЕРІВНА ЖЕРТВА

„Віддайте всі свої сили на потреби цієї, чи іншої справи". З таким закликом звертаються провідники до мас у важкі й великі хвилини в житті нації. У переломові хвилини, що вимагають зусильної напруги і використання всіх матеріяльних та духових сил народу жертвенність лише нечисленних одиниць не вистарчає. Адже бувають іноді події, трагічні у своїх наслідках, бо загрожують загальній справі, цілому поколінню, або цілій якійсь верстві населення (нпр. совітський наступ на інтелігенцію). Тоді ціле населення зривається відрухово до оборони. І горе цьому народові, що глухий на заклики керманичів і одиниць, що скупий на жертвенність. Байдужість до даної справи, її легковаження рівняється тоді національній зраді.

Історія наша й інших народів (нпр. німецького) дає нам багато прикладів на те, як повинно виглядати переведення якоїсь ударної акції.

Вона повинна бути, в першу чергу, загальнонаціональна, себто в ній мусять брати участь усі суспільні верстви. Кожне діло вимагає не лише грошей, але й праці, знання, хисту й часу. Раціональний поділ вкладеної жертвенности — це одна з основних вказівок. Ті, що не можуть брати активної участи в діянні, повинні знайти інший спосіб допомоги. До того ця акція повинна бути добровільна, бо у протилежному випадку заздалегідь засуджена на невдачу. Далі, коли одні приносять жертву життя і крови, то іншим не слід отягатись із матеріяльними пожертвами.

Кожна ударна акція вимагає складного й численного технічного апарату. Не завсіди можна оплатити всі фахові роботи, всі мистецькі виступи й праці. Я далека від того, щоб домагатися від мистців і фахівців безплатної праці, а все ж гадаю, що й їхнє домагання винагороди повинно бути обумовлене важливістю справи й вийнятковістю історичних хвилин. Коли настрій жертвенности доходить до такого ступня, що нарід ділиться останнім кусником хліба та останньою сорочкою, — то чого треба вимагати від наших установ і інтелігенції?

Лише успіхи, сперті на духовій мобілізації сил, можуть бути великі й тривкі.

Ірина Винницька.

Еспанський журналіст про большевиків

МАДРИТ. — Урядовий щоденник „Оха дель Люнес" із понеділка поміщує звіт відомого еспанського журналіста, Віктора де ля Серна, з його подорожі на відтинок східнього фронту, де воюють також і дивізії добровольців. Зміст його такий: „Зимовий похід відбувається на тлі краєвиду сірої краски. Совітські місцевості — це безладні, безрадісні оселі. Сільські хати тієї самої краски, що земля. Все те без ніякої краси, без привабу наших еспанських сіл. В тих совітських садибах „живуть" люди разом із звірятами. Хати з дерева, стріхи соломяні, а коли вони заваляться, остається тільки вогнище і комин. Важко повірити, що така одна хата має різних мух, комарів, стоног та інших ще менше приємних комах. Я спав в одній такій хаті, після того, як німці вичистили і здесинфекували її в подивугідний спосіб. Мешканці села — бідні, брудні, сумні і здичавілі постаті поглядали зі здивуванням на мій цивільний одяг. Від 25-ти років не бачили вони на ніякому живому сотворінні капелюха, пальта або кравату.

Якийсь молодий чоловік приступає до мене. Він говорить дещо по німецьки і по французьки та може як перекладач свобідно ходити. Для Росії настала — говорив він — „година поділу". Німецькі збройні сили ділять між селян поле під управу, коні, вівці, кури і трактори. Інший перекладач звітує: Одна з жінок, що стоять довкола нас, дуже щаслива, бо може продати тузин яєць за гроші, які може задержати дійсно для себе. Говорю з 13- або 14-літнім хлопцем. Перекладач каже, що це дуже заавансований учень. — Що ти знаєш? — запитав я його. — „Я знаю тригонометрію і вмію орудувати логаритмами". „Може знаєш принагідно, хто такий Бог?" — „Знаю: винахід буржуазії". Він говорить це таким тоном, як йому це подали в шкільному підручнику. „Маєш поняття про Еспанію?" — „Фашистівський край!" — „А про Ізабелю Католичку?" — „Ні!" — „Може знаєш щось про відкриття Америки?" — „Так, Америка — це частина світа, яку відкрив Колюмб, а попи зробили з неї невільницю. Та ж та королева була монахинею. Але тепер уже нема чогось подібного". — „Хлопець — продовжує Віктор де ля Серна — говорить ті всі дурниці з премудрою і педантичною міною. Яка це нужденна псевдо-наука! Комуністи знали дуже добре, що вони робили...".

—o—

КОРОТКІ ВІСТІ

*** Німецькі економісти відвідали Філіпопель.** Ці відвидини стоять у звязку з участю Німеччини у взірцевім ярмарку в Філіпопелі, який відбудеться в квітні 1942 року.

*** Італійський король скінчив 72-й рік життя.** Ціла Італія обходила дуже святочно 72-гі роковини народин італійського короля і цісаря Віктора Емануеля III. в дні 12. ц. м.

*** Мадярський військовий аташе для Фінляндії.** Мадярський уряд перший раз іменував військового аташе в Гельсінках, який є одночасно акредитований і в Стокгольмі. Військовим аташе для Фінляндії і Швеції іменували майора в генеральному штабі д-ра Ляшля Ракольчая. Завдання мадярського військового аташе в Берліні перебрав полк. генерального штабу Олександер Номльок.

*** Продовження політики Кемаля Паші.** Турецький президент Іноні промовляв з нагоди роковин смерти Кемаля Ататурка в понеділок крізь радіо до турецького народу. Він славив особу та діла Ататурка і вкінці підкреслив, що теперішній турецький уряд рішений зберегти та дальше розвинути спадщину Ататурка.

*** Нові турецько-румунські господарські переговори.** В Анкарі розпочались у міністерстві закордонних справ турецько-румунські переговори про підписання нового торговельного договору між Туреччиною і Румунією. На інавґураційному засіданні говорив провідник турецької делегації, державний секретар Менеман Цоґлю, і румунський посол в Анкарі, Телемак. Переговори потривають яких два тижні.

*** Совітські кораблі в турецьких пристанях.** Три скорі човни совітської чорноморської фльоти причалили до малої турецької чорноморської пристані, Кефкін. Пристань Кефкін лежить яких 100 км. на схід від Босфору. Турецькі уряди поробили всі приготування, щоби інтернувати всі три совітські воєнні кораблі коли мине реченець побуту 48 годин, на випадок, коли до того часу вони знову не покинуть пристані. Очевидно, що ті три скорі човни відїхали самовільно від своєї корабельної групи.

*** Зізнання большевицьких спадунів.** Вислід поліційних доходжень у справі нового віскоку совітських спадунів на болгарську територію поміщує урядовий часопис „Вечер". Цікаві зізнання 5-х спадунів, що вони на випадок помилкового причалення до Туреччини, або коли би мусіли перейти на турецьку територію, мали сказати, що їх організувала Болгарія та туди вислала. Совітські емісарії дуже розчаровані ситуацією в Болгарії. Населення не тільки, що не дало їм ніякої помочі, але переслідувало їх та видало їх владі. Прикінці часопис зазначує намір Москви закаламутити приязні відносини між Болгарією й Туреччиною, щоби також і тут викликати неспокій.

*** 200 мільйонів на французьке господарство.** Французький міністер фінансів дав до диспозиції французьким організаціям 200 мільйонів франків, щоби передали їх підприємствам, які потерпіли внаслідок воєнних подій, для їх оживлення.

*** Бомбовик упав на шатро.** Північно-американський бомбовик упав — як повідомляє „Есошіейтед Прес" — над військовим табором у Релейх (Норс Керолайна) і звалився на шатро, в якому були вояки. Були два вбиті і 5 тяжко ранених. Місце нещасливого випадку зараз замкнули.

*** Тунель під Ґібральтаром.** Англійці пробили під скалою Ґібральтару 10-кілометровий тунель. Це підземне сховище електрично освітлене та має всі потрібні споруди, як електричні кухні та інше.

*** Залізниці в Сербії.** Залізничу сполуку між Београдом і провінцією, що була пошкоджена, знову привернено, між ін., з Нішем, 200 км. на південний схід від Београду, та з Валевом, 120 км на південний захід.

*** Де був землетрус?** Сейсмографічна обсерваторія в Прато записала в неділю в 2 год. 55 хвилин 35 сек. до год. 3.25 сильні удари тремтіння землі. Осередок того тремтіння лежав на віддалі 9.300 км., імовірно на сході. Тремтіння було очевидячки надзвичайно сильне.

З українського життя

УКРАЇНСЬКА ДІТВОРА — ПОЛОНЕНИМ.

Дітвора української народньої школи в Люблині зареагувала живо на вістку про звільнювання та поворот українців-полонених до Батьківщини та рішила й собі поспішити якнайскоріше з допомогою. З тією метою улаштувала 26. жовтня ц. р. в домівці школи виставу з піснями, деклямаціями, вправами до пісень та інсценізацією. Вистава пройшла з дуже великим успіхом під вмілим проводом енергійної учительки А. Караванової, яка працює в цій школі щойно від 1. вересня ц. р., але вспіла вже зєднати собі любов та привязання дітей. Приявні з приємністю придивлялися грі молоденьких артистів, що в такому короткому часі зуміли добре приготовитись до цієї гарної вистави. Дохід із цієї вистави в сумі 370 зол. вплатили діти власноручно в Українбанку в Люблині на конто допомоги для полонених українців. З поступку дітвори української школи в Люблині повинні взяти собі примір діти всіх українських шкіл та в міру своїх сил і можливостей причинитись до збільшення фондів на допомогу нашим братам, які вертаються додому.

Комунізм—брехлива наука

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ МІНСТЕРСЬКОГО ЕПИСКОПА.

МІНСТЕР. — „Комунізм вже в своому нутрі злий. — Хтонебудь хоче рятувати християнську культуру, той в ніякому випадку не може входити з ним у співпрацю". Тими словами Папи Пія XI з відомого послання до цілого світу, мінстерський епископ граф фон Гален почав свій пастирський лист до вірних своєї епархії, в якому він висловлюється в спосіб гідний уваги про бій німецьких збройних сил з большевизмом. Епископ вітає це як звільнення від поважної журби та спасення від великого тягару, що Фірер признав 22. червня 1941 р., що т зв. „російський пакт", підписаний в 1939 р. вже не діє і що таким чином розкрив забріханість і віроломство большевиків. В звязку з тим епископ фон Ґален повторяє слова Фірера: „Вже від останніх двох років намагалися жидівсько-большевицькі проводирі запалити з Москви не тільки Німеччину, але цілу Европу. Вони рішилися твердо на те, щоби накинути нашому та іншим европейським народам своє панування і то не лише духове, але також передусім — військове". „Німецький нарід виступив зі зброєю, як говорить дальше мінстерський епископ граф фон Ґален, від червня цього року, щоби знищити військову спробу Москви внести большевицьку брехливу науку і насильне панування до Німеччини і західньої Европи. Німецькі збройні сили, що стоять на побережжі Атлянтійського океану та на берегах Середземного моря на сторожі Німеччини і відбувають всі спроби в хоробрій витривалості, виступили з непохитною боєвою силою також проти большевицького противника на сході і розбили його в численних боях та сутичках".

Діяльність союзу безбожників у Совітському Союзі

РИҐА. — Совітський часопис „Антирелігіознік" помістив безпосередно перед вибухом німецько-російської війни цікаві інформації про безбожницький рух в Росії. Голова безбожників жид Ярославський-Ґубельман подає, що центральний комітет большевицької партії та совітська влада помагала в діяльності безбожників більше як колинебудь. Це видно із таких чисел: у 1940 р. кількість клітин Союзу Безбожників нараховувала 95.477, коли в 1941 р. вона зросла вже на 115.477. Подібно мається справа з кількістю членів Союзу Безбожників. Вона збільшилася з 2.992.000 1 січня 1940 на 3,450.182 1 січня 1941. Коли в 1939 відбулося 484 антирелігійних курсів, то в 1940 р. відбулося вже 662 курси, а кількість антирелігійних гуртків зросла з 5.086 в 1939 р. на 9.698 в 1940 р. Опісля Ґубельман стверджує покращання антирелігійних публікацій і хвалить роботу „Антирелігійного Видавництва" совітської держави. Він додає щодо роботи цього видавництва, що вистане любити цю роботу, щоби мати значні висліди.

Після того Ґубельман зазначує значіння антирелігійної боротьби в балтійських державах, тоді ще совітської території в Бесарабії і на західньому кордоні. Тому, що религійні пересуди саме в тих округах ще дуже сильні, треба подвоїти дотеперішні зусилля. Вкінці домагаєтьс президент від членів Союзу Безбожників „так поводитися, щоби їх зустрінуло признання партії і тов. Сталіна".

Руїна большевицької продукції алюмінія

БЕРЛІН. — Тіхвін, що його зайняли німецькі війська, це тільки мале місто, яке має 12.000 мешканців, на залізничому шляху Петербург — Вологда. Але як центр найважніших совітських покладів бавкситу має він незвичайне значіння. Ці копальні бавкситу доставляли дотепер сировинн двом найбільшим гутам Совітського Союзу, а це положеному недалеко Петербургу Волхову, як також Запоріжжю, над нижнім Дніпром. У тих місцевостях виробляли 80% большевицької алюмінієвої продукції. Тому, що ці дві гути вже відпали для продукції, то і найбільша частина виробу алюмінія втрачена для большевиків. Вправді від 1939 р. зужиткували в одній гуті на північному Уралі нововідкриті поклади бавкситу, але ця продукція ще не є навіть приблизно така велика, щоби принести помітне відтяження, бо запотребування на алюміній совітського зброєневого промислу а передовсім летунських сил, було вже від початку цього походу таке велике, що навіть ненарушений алюмінієвий промисл не вистарчав для потреб Совітського Союзу. Тому мусів він привозити ззакордону такі кількості алюмінія, що відповідали приблизно половині власної продукції. Тому тепер алюміній стоїть — як подав лорд Бівербрук — на самому початку закликів до помочі, які Москва шле до Лондону. Зі зайняттям Тіхвіну як осередка большевицьких покладів бавкситу Совітський Союз попав в ще скрутніше положення. Коли Совітський Союз не може розвязати власними силами, або при помочі закордону питання алюмінія, то він не може також на довший час перетривати модерної війни.

ІСЛЯНДСЬКИЙ КАПІТАН ЗМАЛЬОВУЄ АКТИВНІСТЬ НІМЕЦЬКИХ ПІДВОДНИХ ЧОВНІВ.

НЮ-ЙОРК. — Капітан ісляндського корабля „Ґодафос" — подав як повідомляє „Дейлі Телеграф", наглядний образ активности німецьких підводних човнів. „Ніч за ніччю йшли атаки на наші конвої" — говорив капітан „Ґодафос"-а. „Ціла залога була днями та ночами оперезана рятунковими поясами на чердаку. Довкруги нас не вгавали експльозії. — Корабель-цистерна „Саліна", що їхав недалеко нас, дістав поцціл торпедою і високе полумя спалахнуло на кораблі. Один вартовий корабель, що хотів спішити поціленому кораблеві-цистерні на поміч, дістав також поціл. Була це одна з найбільш жахливих ночей, які я колинебудь пережив".

ПРАВДИВЕ ВІДНОШЕННЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗУ.

НЮ-ЙОРК. — Між голосами, що звернулися з занепокоєнням проти політики Рузвелта, особливо заслуговує на увагу голос Північно-американського союзу воєнних ветеранів „Емірікен Леджен". Цей американський леґіон зайняв недавно гостре становище проти Совітського Союзу і комунізму. Після цього предсідник північно-американської московської комісії, Гаримен виголосив промову з провідною думкою, „що не міняється комунізму за достави". Цю заяву, що її Гаримен склав на річному бенкеті „Американського Леґіону" представили в промовах членів Леґіону як внутрішньо-політичний маневр. Все та все вказували на лист Рузвелта до „його милого Сталіна" як на прояв братання.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба вплачувати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. -
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79